

pa je v svojem prispevku podala seznam fondov, ki jih hrani Pokrajinski arhiv Maribor in se nanašajo na zgodovino Slovenske Bistrice.

Zadnja v letu 2004 je razstava **Listine in podobe mesta Maribor**. V razstavnih prostorih Rotovža jo je pripravil Pokrajinski arhiv Maribor skupaj s Pokrajinskim muzejem Maribor in Muzejem narodne osvoboditve Maribor ob 750-letnici prve omembe mesta Maribor. Muzej narodne osvoboditve Maribor je poskrbel za novejši del razstave, ki predstavi Zlato lisico, pohorsko tekmovanje za ženski smučarski pokal. Pokrajinski muzej Maribor sodeluje pri razstavi s starejšimi muzealijami, litografijami in vedutami Maribora, Pokrajinski arhiv Maribor pa je prispeval 20 listin, ki se nanašajo na zgodovino mesta Maribor od 14. do 18. stoletja. Ob razstavi je izšel tudi katalog s prispevki direktorice Pokrajinskega arhiva Maribor mag. Slavice Tovšak, direktorja Muzeja narodne osvoboditve dr. Marjana Žnidariča, direktorice Pokrajinskega muzeja Maribor Mirjane Koren in arhivista Ivana Frasa, ki je predstavil življenje v Mariboru od prve omembe mesta pa do dandanes. V katalogu so objavljeni tudi regesti razstavljenih listin, in sicer v slovenskem in nemškem jeziku.

Mojca Horvat

Razstava v počastitev 60. obletnice ustanovitve IX. korpusa NOV in POJ

V osrčju Trnovskega gozda, v nekdanji šoli na Lokvah, v vasi, ki je v vojnem času gostila štab 9. korpusa, je bila od 21. decembra 2003 do sredine januarja 2004 na ogled razstava, posvečena šestdeseti obletnici ustanovitve 9. korpusa partizanske vojske, to je tiste velike in zmagovite enote, ki je odločilno pripomogla k osvoboditvi primorskega dela Slovenije.

Štab 9. korpusa NOV in POJ je bil ustanovljen 21. decembra 1943 v Trebuši, a se je že po nekaj dneh preselil na Lokve. Nastal je z odločbo Josipa Broza Tita in na predlog glavnega štaba partizanske vojske Slovenije; nadomestil je do takrat delujoči operativni štab za zahodno Slovenijo oziroma III. operativno cono, imenovano Alpska. Za komandanta je bil imenovan Lado Ambrožič Novljan, za komisarja pa Janez Hribar. Deloval je na vsem zahodnem slovenskem narodnem ozemlju, vključno s Trstom, Slovensko Benečijo in Rezijo, v njegovo operativno območje pa sta bila vključena tudi del Gorenjske in Polhograjsko hribovje. Prizadeval si je za združitev s Slovenci poseljenega ozemlja v skupno državo. To je bilo tudi vojaško eno izmed strateško najbolj občutljivih ob-

močji jugoslovanskega bojišča. V njegovi sestavi je delovalo več partizanskih enot.

Razstavo je ob jubileju postavila zgodovinarica Ivanka Uršič, arhivska svetovalka iz Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici. K sodelovanju je Pokrajinski arhiv v Novi Gorici pritegnila Mestna občina Nova Gorica, ki je bila eden izmed organizatorjev niza prireditve ob tej priložnosti.

Devetdeset dokumentov razvrščenih na šestnajstih razstavnih panojih, priča o razvoju in delovanju te velike partizanske enote. Razstava je razdeljena na več celot. V prvi je s pomočjo odredb, okrožnic in povelji ter fotografij predstavljeno obdobje ustanovitve korpusa. Sledijo zlasti fotografije iz katerih spoznavamo propagandni odsek, veterinarski odsek, kulturno skupino, sabotažno skupino ter zaščitni bataljon. Na razstavi so našle mesto tudi posnetki partizanov in njihovih aktivnosti v različnih enotah, kot so bile: Vojkova, Kosovelova, Bazoviška brigada, pa Tolminski in Briško-Beneški odred, bataljon Ivana Gradnika, Rezijanski bataljon ter nazadnje tudi italijanske partizanske enote, ki so delovale v sestavi 9. korpusa. Več dokumentov, med njimi dovolilnice, potrdila, poročila pričajo o življenju na takojimenovanem Goriškem vojnem območju. Razstavljene dokumente hranijo v Pokrajinskem arhivu v Novi Gorici, Arhivu Republike Slovenije, Goriškem muzeju in privatni imetniki. Iz množice razpoložljivih dokumentov o 9. korpusu pa je bil glede na prostorsko in časovno omejitve pri postavitvi razstave, žal izbran le njen manjši del.

Kratek pregled zgodovine korpusa in njegove organiziranosti nam ponuja manjši katalog, narejen in razmnožen v Pokrajinskem arhivu v Novi Gorici.

Vlasta Tul